

Japans Penseelschilderen

Annemie van de Ven
Sumi-e schilder

Palet & tekenstift | Nr. 294 - Jaargang 57, 2001

16

Les 3: vogels

Vanzelfsprekend zetten we weer de spullen klaar, maken we ook de inkt weer aan enzovoort. In de nummers 289 en 290 van Palet kon u uitgebreid lezen hoe u wat dat betreft te werk kunt gaan. Na bamboe is nu een beweeglijk onderwerp aan de beurt, namelijk vogels. (Afb. 1)

Afb. 1

In tegenstelling tot planten en bloemen vraagt een onderwerp als dieren en zeker beweeglijke als deze een andere instelling van ons. Als we ons al te veel concentreren op kopiëren en de techniek van de penseelstreek, schieten we soms ons doel voorbij; het element beweging is namelijk een wezenlijk aspect van het schilderen van vogels. Er is een verhaal over twee kunstschilders, de een een Europeaan, de ander een Chinees. Beiden kregen de opdracht om in drie dagen tijd een schilderij van een eend te maken. Ze gingen bij de vijver zitten. Twee dagen lang maakte de Westerling gedetailleerde

schetsen van verschillende eenden. Op de derde dag, terwijl hij nog steeds bij de vijver zat, maakte hij een afbeelding van een bepaalde eend in de vijver. De Oosterling deed tweeëneenhalve dag niets anders dan kijken naar die eenden. Op de laatste middag keerde hij terug naar zijn atelier en maakte zijn schilderij. Het was geen afbeelding van een specifieke eend, maar een weergave van zijn visie op de "Chi" van een eend in het algemeen. "Chi" is de levenskracht, -stroom en -energie die, aldus de Oosterling in elk voorwerp uit de natuur (dus ook een steen) in zich heeft.

We gaan dus eerst de vogels die in de tuin of op balkon af en aanvliegen bestuderen, hoe ze vliegen, landen en zitten te kwetteren. (Afb. 2)

Vaak maakt men de fout door te veel streken te maken, te kleine poten te schilderen en vogels een buik te geven. De volgorde van schilde-

ren: Het kopje maken we vrij plat, dan de borst, de vleugels in twee streken en de staart in drie streken.

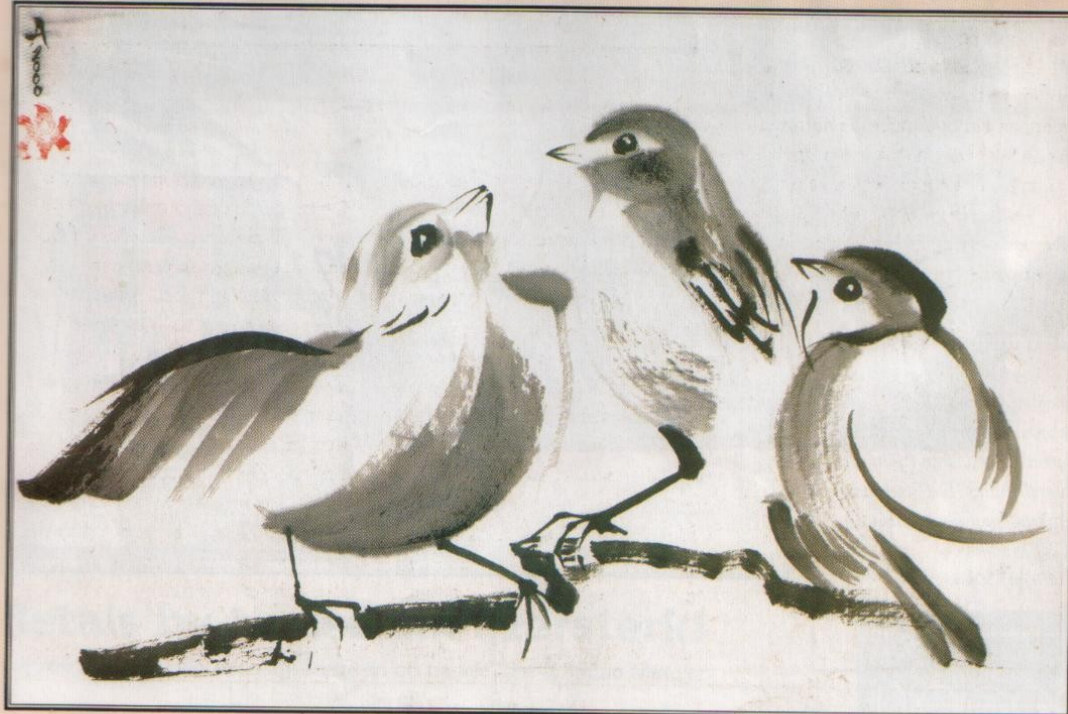
Afb. 2

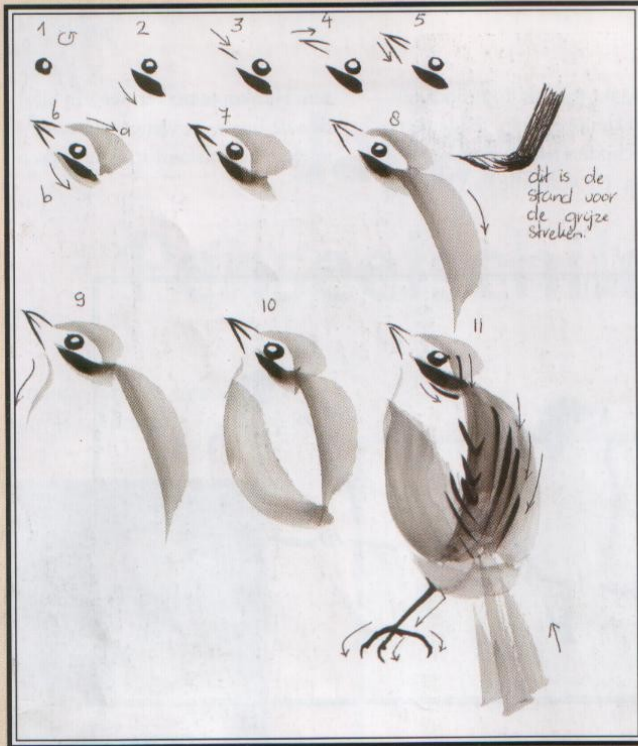

Mussen (Afb. 3)

We gaan nu proberen drie mussen op een tak te schilderen, de volgorde van de streken ziet u op de afbeelding. (Afb. 4)

Afb. 3

Afb. 4

We maken pikzwarte inkt, daarna een grijze inkt (even uitproberen). Met een scherp (marterharen of Japans) penseel wat we goed met vette zwarte inkt geladen hebben, beginnen we bij het oog en de snavel. Daarna nemen we een ander penseel en laden dat met grijs. Let op: de punt wijst naar links, we maken dan in achtereenvolgens de vleugels, borst en staart. We wisselen weer van penseel en maken met zwart de accenten in vleugels en de poten af.

Na het werken in zwart-wit is het misschien fijn om deze Sumi-e

techniek eens in aquarelverf te proberen op aquarelpapier. (Afb. 5)

Afb. 5

Workshop

Japanse karakters:

weekend van 6/7 april 2001

Annemie van de Ven, cursus / workshops in eigen atelier. Japans penseelschilderen (Sumi-e) of aquarel. Adres: De Steenmarter 5 (garagepad Fluwijnstraat), 5622 NJ Eindhoven.

Tel. 040-2453064.

E-mail:

annemievandeven@hotmail.com